

Duurzaam Durven Doen

Coalitieakkoord 2018 – 2022

Versie 2018 05 24

Inhoudsopgave

Inleiding	3
Duurzame leefomgeving	4
Woningbouw	6
Economie	7
Verkeer en verkeersveiligheid	8
Agrarische sector	9
Omgevingswet	10
Onderwijs	11
Sport en Cultuur	12
Werk en inkomen	14
Zorg	15
Regionale samenwerking	17
Bestuurlijke vernieuwing	18
Financieel kader	19
Coalitiepartijen	20

Inleiding

In de gemeente Hellendoorn is het goed wonen, werken, en recreëren. De gemeente Hellendoorn krijgt een cijfer 8 van haar inwoners als het gaat om de waardering van de directe leefomgeving, zo bleek uit het leefbaarheidsonderzoek dat in 2017 werd gehouden. In 2017 kwam de Atlas voor gemeenten met het resultaat dat de gelukkigste inwoners in de gemeente Hellendoorn wonen.

Prachtige resultaten, maar geen reden om op onze lauweren te gaan rusten.

Duurzaam Durven Doen, dat is het motto van het coalitieakkoord. Dat motto straalt een ambitie uit van hard werken aan een duurzame samenleving waarbij we de vernieuwing niet uit de weg gaan. Dat gaat verder dan schone energie opwekken of energieverbruik terugdringen. Duurzaam gaat ook over hoe wij samen met de hele gemeente Hellendoorn aan kwaliteit en continuïteit willen werken op diverse thema's binnen sociaal domein, economie en leefomgeving.

Duurzaam Durven Doen: dat is met durf en vernieuwend. We gaan ambitieus aan de slag met de thema's uit het coalitieakkoord. Dat is nodig voor deze onderwerpen. Ze zijn belangrijk voor een leefbare toekomst. Dat strekt verder dan de gemeente Hellendoorn, verder dan onze regio, provincie, land. Het is ook van belang om, waar mogelijk en nuttig, aan te sluiten bij zaken uit het regeerakkoord, het Interbestuurlijk Programma (IBP) en provinciaal beleid.

Duurzaam Durven Doen: dat doen we door aan de slag te gaan. We nemen daar zelf het initiatief in en wachten niet af. We kunnen als gemeente veel. Dat hebben we de afgelopen jaren wel laten zien.

Het coalitieakkoord is op hoofdlijnen. We geven daarmee ruimte aan ontwikkelingen in de komende jaren. We hebben in het coalitieakkoord veertien thema's meer specifiek uitgewerkt. Dat wil niet zeggen dat andere thema's niet belangrijk zijn.

Deels willen we zaken open laten. Vooral ook omdat we zaken raadsbreed en met inwoners, ondernemers, verenigingen, organisaties en andere partijen in de samenleving willen oppakken. Dat past bij de werkwijze waar we in de afgelopen periode mee zijn gestart. We zien meerwaarde in het samen optrekken als raad om van daaruit de verbinding met de samenleving te zoeken. Dat bevalt goed en dat willen we nog actiever oppakken. Komt bij, dat we veel bestaand beleid willen voortzetten. Daar waar we al goed bezig waren, blijven we dat doen. Goed voorbeeld is de aanpak van (sociale) veiligheid en ondermijning. We blijven daar aan werken.

Duurzame leefomgeving

Duurzaamheid is noodzaak. Verzaken we dit, dan schuiven wij onze verantwoordelijkheid door naar volgende generaties. Wij hebben nu een verantwoordelijkheid te nemen. In de Energievisie die de raad eind 2017 heeft vastgesteld staat een doelstelling van 20% CO₂-reductie in 2020 ten opzichte van 2008. De provincie zet voor 2023 in op 20% hernieuwbare energie en gaat uit van afname van de energievraag met ruim 6% door besparingsmaatregelen. Er liggen nationale ambities om in 2050 volledig zelfvoorzienend te zijn voor wat betreft onze energiebehoefte. We moeten ook in de gemeente Hellendoorn onze bijdrage leveren, zodat Nederland aan de doelstellingen van Parijs kan voldoen. We kunnen dit niet alleen. Daarom zullen we met een positieve en actieve grondhouding duurzame initiatieven vanuit de samenleving ondersteunen, zoals duurzame energieopwekking op kansrijke locaties.

Kaders voor opwekken van schone, duurzame energie

In deze bestuursperiode zetten we ambitieus in op het behalen van de doelstellingen van de energievisie en het zetten van de noodzakelijke stappen na 2020. Energiebesparing blijft onze aandacht houden. Maar we leggen de nadruk op het opwekken van schone, duurzame energie met dien verstande dat de gemeente geen energieleverancier is en ook geen ondernemer. De gemeente zal financieel niet investeren in dergelijke projecten, in of buiten onze gemeente. Onze opdracht is om initiatieven in onze samenleving van harte aan te moedigen en actief te ondersteunen. De gemeente begeleidt initiatieven en initiatiefnemers betalen de gemeente daarvoor een bijdrage. Dat betekent ook dat wij drempels proberen te slechten in het vinden van draagvlak. Initiatiefnemers hebben de verplichting om draagvlak voor hun initiatief te vinden. Voor ons betekent dat draagvlak door participatie en compensatie, waarbij inwoners meepraten, meedenken en meedoen. Wij helpen hen daarbij, wegen de diverse belangen af en beoordelen of en in welke mate is voldaan aan de randvoorwaarden. Indien daar onvoldoende aan is voldaan, kan er toch vanuit groot maatschappelijk belang een reden zijn dat de coalitiepartijen zullen meewerken om een initiatief te realiseren.

Wind- en zonne-energie

We beseffen dat een windmolen rendabel moet zijn. Dat beïnvloedt de hoogte. Hoe hoger een windmolen, hoe meer impact op de omgeving. Dat betekent dat er ook meer geïnvesteerd moet worden in draagvlak door participatie en compensatie. Andersom gaat dat ook op. Wil een agrarisch bedrijf om in de eigen energiebehoefte te voorzien een kleine windmolen plaatsen, denk aan een molen van zo'n 10 tot 15 meter hoog, dan is een bedrijf niet verplicht draagvlak te onderzoeken. Het effect op de omgeving is dan nauwelijks aanwezig. Om in de eigen energiebehoefte te voorzien, kan een agrarisch bedrijf ook combineren, wind met zon bijvoorbeeld, of zon met mestvergisting. We streven zoveel mogelijk naar duaal grondgebruik. Denk bijvoorbeeld aan een kippenbedrijf in combinatie met een zonnepark, of een zonnepark in combinatie met een waterwingebied. Dit sluit aan bij een gebiedsgerichte aanpak; we zien graag initiatieven met meervoudig grondgebruik. Is er een initiatief voor een windmolen op een bedrijventerrein, dan moet er een totaalplan komen voor de aan te kopen of te pachten grond voor de windmolen én voor de grond waaromheen risicocirkels liggen.

Windmolens en zonneparken hebben een beperkte levensduur. De gemeente geeft daarom voor windmolens en zonneparken een tijdelijke bestemmingsfunctie af van 20 tot 25 jaar. We hanteren de provinciale handreiking Kwaliteitsimpuls zonnevelden, de Gedragscode acceptatie en participatie Windenergie op Land en de Gedragscode Windenergie op Land. Plannen dienen te voldoen aan de relevante wet- en regelgeving.

Groene leefomgeving

We leggen de nadruk op het opwekken van schone, duurzame energie. Dat laat onverlet dat we ook winst kunnen behalen door in te steken op een groene leefomgeving en gezond grond- en oppervlaktewater. We verbeteren zo de leefbaarheid en dragen bij aan CO2-reductie. We moeten stimuleren en faciliteren dat er meer groen in centra, woonwijken en kleine kernen komt. Vergroening in plaats van verharding is het motto. Dat komt de leefbaarheid voor mens, fauna en flora ten goede. Het draagt bij aan biodiversiteit. Bijen, vlinders en andere insecten hebben daar baat bij.

Naast het stimuleren van vergroening in de bebouwde omgeving, zijn we ook zuinig op de waardevolle natuurgebieden die we in onze gemeente hebben, onze groene kroonjuwelen.

Duurzaam verbinden

'Een duurzaam Nederland vereist een transitie op economisch, sociaal, ruimtelijk en ecologisch gebied en een fundamentele verandering van denken en handelen. Het gaat om grote maatschappelijke, economische én ruimtelijke veranderingen waarin we van iedere inwoner, ieder bedrijf en tal van betrokken organisaties iets vragen', aldus het Interbestuurlijk Programma. Wij onderschrijven de noodzaak van verandering. Wij zien daar onder meer een rol weggelegd voor een energieregisseur, aan te stellen door de gemeente. De energieregisseur weet alles op het gebied van duurzame energie en energiesubsidie- en andere financieringsmogelijkheden, kent de energiekansenkaart, zet deze in en speurt nieuwe kansen op. De regisseur weet anderen in de samenleving te enthousiasmeren en te stimuleren, zoals de energiecoaches, maar ook scholen, bedrijven en andere geïnteresseerden, in het streven naar een duurzamere gemeente. Het gevoel van urgentie moet gaan ontstaan, onder alle inwoners.

Klimaatambities

De gemeente Hellendoorn omarmt de ambities zoals verwoord in het Deltaplan Ruimtelijke Adaptatie (DPRA). In de klimaatadaptatiestrategie plaatsen we deze ambities in het perspectief van de meer algemeen geformuleerde ambities van onze gemeente: ook de komende eeuw is het hier prettig en veilig wonen, werken en recreëren, ondanks klimaatverandering.

Vliegveld Lelystad

We zijn tegen vliegroutes lager dan 6000 voet naar en van vliegveld Lelystad over ons gebied.

Woningbouw

Het is goed te merken dat de economische recessie in de bouwwereld achter ons ligt. Het aantal inwoners is gestegen, de vraag naar woningen eveneens. Nog onlangs kampeerden inwoners in het Huis voor Cultuur en Bestuur om een bouwkaavel in Hellendoorn te bemachtigen.

Dan is het zuur om tegelijkertijd te constateren dat we in de gemeente Hellendoorn heel wat woningbouwcapaciteit hebben wegbestemd. We zien dat het woningcontingent dat de provincie ons heeft toegekend remmend werkt op de ontwikkelingen in onze gemeente. We willen zo snel mogelijk in gesprek met provincie Overijssel. We zijn ervan overtuigd dat er in alle kernen voldoende bouw mogelijkheden moeten zijn om te voldoen aan de eigen behoefte om zo de leefbaarheid van de kernen in stand te houden. We zullen hier naar handelen. Zo zullen we goede initiatieven met een positieve grondhouding benaderen. Dat geldt ook voor het omvormen van leegstaande gebouwen tot appartementen. Als de markt ernaar vraagt, doen we dat gewoon.

Samen met woningstichting Reggewoon maakt de gemeente gerichte prestatieafspraken over de hoeveelheid en de kwaliteit van het woningaanbod. We spreken met de woningstichting af om een nader te bepalen aantal huurwoningen te bouwen met een maximale huur van € 400,-. We steunen de woningstichting in hun aanpak om de woningvoorraad te verduurzamen en zullen samen met hen optrekken richting provincie om bijvoorbeeld aanspraken te doen op het provinciaal energiefonds.

Bij verduurzaming van woningen kiezen we voor een wijkgerichte aanpak. Pakt de woningstichting een wijk aan, dan betreft de woningstichting daar ook de eigenaren van koopwoningen bij.

Wij stimuleren iedereen om bestaande bouw van het aardgas los te koppelen. De energieregisseur helpt daarbij.

Actief grondbeleid is geen taak voor een gemeente. De financiële risico's zijn te groot. Het is de les die we hebben geleerd uit het verleden. Wellicht kunnen we het zoeken in een iets flexibeler aanpak per kern en daarbij naar mogelijkheden kijken.

Ook voor startersleningen en blijversleningen geldt dat we ons als gemeente aan onze primaire taak houden. De gemeente is geen bank. Wel spreken we uit dat we ons inspannen om rijk en provincie te verleiden tot co-financiering. Daarbij zetten we in op het stimuleren van levensloopbestendig (ver)bouwen en wonen.

We staan open voor nieuwe vormen van wonen. Mocht er behoefte zijn aan een locatie voor 'tiny houses', dan onderzoeken we als gemeente samen met de initiatiefnemer(s) waar dit zou kunnen.

Economie

Koopzondag

We breiden het aantal koopzondagen uit. Het aantal van maximaal vier in de huidige regeling veranderen we in maximaal acht. Op een koopzondag mogen winkels open na 12.00 uur. Een koopzondag vindt plaats in combinatie met een evenement of activiteit. Naast de acht koopzondagen voor alle winkeliers zijn er nog twaalf koopzondagen voor supermarkten. We evalueren de aangepaste regeling na twee jaar, in januari 2020, en betrekken daar de ondernemers bij. Wat we vervolgens besluiten op basis van de evaluatie, laten we over aan de raad.

De raad krijgt voor de raadsvergadering van juli 2018 een wijziging van de verordening winkeltijden aangeboden waarin bovenstaande uitgangspunten zijn verwerkt.

Aanbestedingsbeleid

Met het aanbestedingsbeleid willen wij twee doelen bereiken: de concurrentie tussen bedrijven stimuleren én alle geïnteresseerde partijen een gelijke kans geven een opdracht te verkrijgen. Dat geldt ook voor lokale ondernemers. Daarvoor is het nodig om voldoende kennis te hebben welke ondernemers we hebben in Hellendoorn en wat ze doen. We doen dit door intern een netwerk op te zetten om die kennis te verzamelen en deze vervolgens actief te delen met en beschikbaar te stellen voor de gehele organisatie. Aanbestedingen worden onder meer getoetst op duurzaamheid en de sociale en maatschappelijke waarde van een ondernemer (via sroi). Het is evenzeer van belang dat bij aanbestedingen lokale ondernemers een eerlijke kans krijgen om mee te doen.

Verkeer en verkeersveiligheid

“Het aantal verkeersdoden en –gewonden neemt de laatste jaren toe, onder meer onder kwetsbare verkeersdeelnemers zoals fietsers en voetgangers. Het aantal slachtoffers moet omlaag.” Een citaat uit het regeerakkoord waar we het in de gemeente Hellendoorn hartgrondig mee eens zijn.

Nog onlangs heeft de gemeente een besluit genomen om twee oversteken over de N35 bij Haarle te verbeteren met het oog op de verkeersveiligheid. Er ligt nog een verzoek van de inwoners van Haarle noord. Met hen gaan we op basis van de uitkomsten van het onderzoek dat nu loopt zoeken naar een goede oplossing voor de verbinding Haarle noord met Haarle. De N35 vormt een barrière tussen Nationaal Park De Sallandse Heuvelrug met de Hellendoornse Berg. De huidige oversteken gaan dicht. Er moeten alternatieven komen. We kiezen voor de nieuwe verbindingen voor de brede variant met twee fietsbruggen. We hebben daarbij oog voor de bereikbaarheid van de Paarse Poort met een logische verbinding naar het centrum van Nijverdalen en de F35. Er ligt een uitwerking voor een fietsbrug bij de Oude Deventerweg en een fietsbrug ter hoogte van de Sallandse berg, over weg én spoor, die tegemoet komt aan de wensen. Meer dan dat: het project vormt een natuurlijk landmark dat een toeristisch en recreatief geweldige potentie heeft voor onze gemeente.

Ook op andere plaatsen in de gemeente kijken we hoe we veiliger fietsverbindingen kunnen realiseren. Zo pakken we de rotonde Helmkruidlaan aan. Een veilige rotonde voor fietsers heeft prioriteit. We zien mogelijkheden om dit te combineren met de aanpassing van de Noordzuidverbinding bij Hulslen.

In het fietsplan kijken we naast de oversteken bij Haarle ook naar andere plaatsen, zoals tussen Daarle en Daarlerveen, waar behoefte is aan een fietspad.

Met al deze maatregelen denken we een flinke stap te kunnen zetten in de komende periode om de kwetsbare verkeersgebruikers beter te beschermen.

Grote delen van de Noordzuidverbinding zijn klaar. Zoals gezegd, in de komende periode zal het deel rondom Hulslen worden aangepakt, in combinatie met de rotonde Helmkruidlaan. Dan blijft nog het deel over tussen Hellendoorn en Hulslen. Ook hier is verkeersveiligheid een thema dat zwaar meeweegt bij een mogelijke oplossing. De gemeente gaat hierover in gesprek met de bewoners en andere betrokkenen. Denk daarbij aan een veilige verbinding tussen Woonzorgcentrum De Blenke en het dorpshart van Hellendoorn.

Agrarische sector

‘De komende decennia komen enkele grote structurele veranderingsopgaven bij elkaar in het landelijke gebied. Dat vraagt om een integrale, regio-specifieke benadering, waarbij opgaven voor landbouw, natuur, kwaliteit van de leefomgeving, milieu en water (nog) meer hand in hand gaan en in samenhang met elkaar worden opgepakt’ staat er in het Interbestuurlijk Programma. Bij deze benadering sluiten wij ons aan. In de beeldvorming lijken natuur en landschap soms recht tegenover de agrarische sector te staan, maar de werkelijkheid is anders. Daarom is een integrale benadering noodzakelijk.

Samen met de agrarische ondernemers en belangenorganisaties zetten we ons in voor het behoud van het landschap, de plattelandscultuur, de bescherming van het milieu en de biodiversiteit. De agrarische sector geeft vorm aan een deel van het landschap en is belangrijk voor het beheer daarvan. Om een succes te maken van de uitdagingen die er liggen in het buitengebied verbinden we die met de belangen van de agrarische sector. Dat kan bijvoorbeeld door mee te denken met agrarische ondernemers die een nevenfunctie aan het landbouwbedrijf willen toevoegen.

Ambtelijk moet er voldoende capaciteit beschikbaar zijn om samen met de agrarische sector aan de slag te gaan.

Bij het uitwerken van een nieuwe omgevingsvisie stellen we als kader dat het niet wenselijk is om nieuwe agrarische bouwvlakken te realiseren (dat betekent dus gebruiken van bestaande agrarische bouwvlakken). Ook mogen ontwikkelingen in het buitengebied (hoe divers ook van aard) de ontwikkelmogelijkheden van de bestaande agrarische bedrijven niet belemmeren.

De huidige Rood voor Rood regeling is geëvalueerd. We spreken af dat op basis van deze evaluatie de regeling wordt aangepast en in 2018 ter vaststelling wordt voorgelegd aan de raad. Als uitgangspunt hanteren we, dat we een vitaal buitengebied houden. We leggen daarbij een relatie met andere zaken die in het buitengebied spelen, zoals asbestsanering, vrijkomende agrarische bebouwing, leefbaarheid buitengebied en ruimte voor nieuwe bestemmingen.

Omgevingswet

‘De Omgevingswet treedt in 2021 in werking en geeft gemeenten meer mogelijkheden om ambities in de fysieke leefomgeving te realiseren. Dit kan met nieuwe juridische en digitale instrumenten, meer bestuurlijke afwegingsruimte en een andere manier van werken’, aldus de VNG. Participatie en digitalisering zijn belangrijke pijlers van de nieuwe wet. De invoering van de wet heeft grote gevolgen voor overheden, maatschappelijke instellingen, inwoners en bedrijven. Gemeenten spelen een centrale rol. De Omgevingswet biedt meer ruimte voor initiatieven, van mensen, maar ook van bedrijven en van overheden zelf. Vroegtijdige betrokkenheid van inwoners bij de ontwikkeling van en besluitvorming rond initiatieven van derden is van groot belang. We zijn ons er van bewust dat inwoners niet altijd in gelijke mate toegerust zijn om zich met de inrichting van de leefomgeving te bemoeien en dat kan tot ongelijke uitkomsten in ruimtelijke kwaliteit leiden. We vinden het belangrijk dat burgerinitiatieven ondersteuning in het proces krijgen van de gemeente.

De Omgevingswet zal een grote impact hebben op de gemeentelijke organisatie, de werkprocessen en de begroting. De organisatie zal op een andere manier moeten gaan werken, vernieuwend. Ook voor dit thema geldt: een gemeenteraad heeft af en toe de plicht om besluiten te nemen die in het algemeen belang zijn, maar niet populair. We beseffen dat we het niet iedereen naar de zin kunnen maken, maar maken die afweging wel transparant, in alle openheid.

Willen we de Omgevingswet goed kunnen oppakken, dan moeten we in 2019 ons digitale systeem en andere randvoorwaarden op orde hebben.

De huidige omgevingsvisie van de gemeente Hellendoorn is vastgesteld in 2014. We passen de omgevingsvisie aan indien de nieuwe Omgevingswet dat nodig maakt.

We houden daarbij rekening met thema’s die raken aan de Omgevingswet zoals gezondheidsaspecten.

Onderwijs

In de komende periode is met name één thema op het gebied van onderwijs zeer actueel: de nieuw- of verbouw van Reggesteyn. Een brede school voor voortgezet onderwijs is voor onze gemeente van groot belang, voor de inwoners en het bedrijfsleven. Ook het gemeentebestuur beseft dit en onderkent dat Reggesteyn aan een ander schoolgebouw toe is. Samen met het bestuur gaan we daar deze periode mee aan de slag. Hoe mooi zou het zijn om daar duurzaamheid, een energieneutraal schoolgebouw en realisatie van een (klein) deel van het gebouw via een leerlingbouwplaats in te integreren. We gaan dit samen met het bestuur van Reggesteyn verkennen.

Duurzaamheid is een thema in het onderwijs dat breder speelt dan alleen bij Reggesteyn. Energieneutraal en groene schoolpleinen zijn thema's die we samen met het onderwijs in de komende periode gaan uitwerken. We gaan de schoolomgeving van De Brug, een school voor speciaal basisonderwijs, veilig inrichten. Dat doen we deze periode. Het is namelijk de enige school waar we een veilige schoolomgeving nog niet hebben gerealiseerd.

Behoud van scholen in de kleine kernen is ons uitgangspunt mits kwaliteit van onderwijs is gewaarborgd.

Sport en Cultuur

Rust, veiligheid, het landschap met de groene kroonjuwelen: het draagt allemaal bij aan het welzijn in de gemeente Hellendoorn, maar evenzeer zijn dat de goede sport- en culturele voorzieningen.

Sport

In 2016 werd de gemeente Hellendoorn verkozen tot Sportgemeente van het jaar. In alle kernen zijn de sportvoorzieningen op niveau, waarbij er natuurlijk nog wensen zijn om het nog beter te maken. Maar sport is in onze gemeente geen doel op zich, het is vooral ook onze integrale aanpak die een meerwaarde heeft. Sport is een middel om mensen uit een sociaal isolement te halen, ze te helpen aan hun gezondheid te werken of als opstap naar (vrijwilligers)werk. Sport draagt bij aan gezondheid in brede zin. Sport is een instrument binnen het sociaal domein, om inwoners te ondersteunen bij hun integratie in de samenleving. Dat gaan we de komende jaren verder vormgeven.

Eén keer per jaar worden de sporttarieven vastgesteld. Voor sportverenigingen is het lastig om, midden in hun seizoen, vooraf rekening te houden met verhoging van tarieven. We gaan dit anders aanpakken en streven naar meerjarige tariefafspraken in overleg met de verenigingen.

De Bestuurscommissie Lichamelijke Opvoeding en Sport (BLOS) neemt op sportgebied de taken van het college van burgemeester en wethouders over. De BLOS heeft onder meer tot taak het tot stand brengen en beheren van sportvoorzieningen. De BLOS bestaat al ruim veertig jaar. De vraag die we ons stellen is of vanuit bestuurlijke vernieuwing bezien dit vandaag de dag nog steeds de meest ideale organisatievorm is. De BLOS doet het zeker niet slecht, maar zou een adviescommissie niet beter zijn? Niet alle verenigingen voelen zich binnen de huidige structuur aangehaakt. Wij hebben geen pasklaar antwoord. Vandaar dat we dit samen met de sportwereld gaan oppakken. We kijken daarbij enerzijds naar de wisselwerking van raad en BLOS, hoe deze is te verbeteren, en anderzijds naar de samenwerking van verenigingen en BLOS, of ook die wisselwerking is te verbeteren. Wellicht is het een idee om de zichtbaarheid van BLOS leden bij de verenigingen te verbeteren.

Cultuur

De gemeente Hellendoorn bestaat uit diverse kernen met allemaal hun eigenheid van dorpsfeest, paasvuur en noaberschap tot kroamschudden. Inwoners hebben in 2017 een Cultuurvisie opgesteld. Daaruit blijkt de waardering voor hun eigenheid én de waardering voor de culturele voorzieningen in onze gemeente, zoals bibliotheek en theater. De Cultuurvisie heeft met de CultuurCaravaan alle kernen aangedaan en bij inwoners opgehaald wat ze willen behouden én welke ideeën ze graag toegevoegd zien aan het culturele aanbod. Vervolgens hebben inwoners ideeën geprioriteerd. Maar daarmee zijn we nog niet klaar, de Cultuurvisie is een continu proces. Samen werken inwoners, verenigingen en gemeente de geprioriteerde ideeën uit. Afhankelijk van ambities, budgetten en personele capaciteit in zowel de samenleving als de gemeente nemen we de uitvoering van de visie ter hand. De gemeente is faciliterend in dat proces, het initiatief ligt bij inwoners. Uiteindelijk zullen inwoners keuzes moeten maken of en hoe we de realisering van uitgewerkte ideeën

ter hand nemen. Dat kan binnen het huidige cultuurbudget ofwel door extra budget te zoeken, eventueel via fondsen en subsidies of via de begroting.

HOi (Hellendoorn Omroep interactief) is de lokale omroep in de gemeente Hellendoorn, met radio én tv. Dat laatste is bijzonder. Om toekomstbestendig te blijven, zijn nieuwe streekomroepen gevormd. HOi is een samenwerking aangegaan met de lokale omroepen in Hof van Twente, Rijssen-Holten en Wierden. Het plan voor deze nieuwe streekomroep RTV Reggestreek kennen we nog niet. Wel is aangegeven, dat de gemeente een hogere financiële bijdrage gevraagd gaat worden. We weten nu te weinig om er meer over te kunnen zeggen dan dat we het belang van lokale media, radio én tv, hoog achten in het streven naar onafhankelijke, lokale journalistiek.

Werk en inkomen

Met de Participatiewet zijn gemeenten meer verantwoordelijk gemaakt voor het toeleiden naar werk. De wetgeving kent evenwel nog een aantal belemmeringen die een integrale en flexibele aanpak mogelijk maken, onder andere bij het geven van bonussen bij werk met inzet van uitkeringen.

We zetten ons in voor een duurzame arbeidsmarkt met betaald werk voor diegenen die dat kunnen en willen. Werk is belangrijk voor inkomen, zelfontplooiing en sociale contacten. Voor ieder die ongewenst thuiszit, komt er een persoonlijk plan voor begeleiding naar werk of passende (vrijwilligers-)activiteiten dat aansluit bij hun interesses en talenten. Dat geldt niet alleen voor bijstandsgerechtigden, maar ook voor zogeheten NUG-ers, niet-uitkeringsgerechtigden.

Participatie blijven we hoog in het vaandel houden. Dat doen we door een actieve houding en benadering naar werkgevers om samen met hen nieuwe initiatieven te ontplooiën, naast succesvolle initiatieven zoals het Talentenportaal.

In de komende periode geven we nadrukkelijk aandacht aan de statushouders. Het is een groep met een grote achterstand op de arbeidsmarkt. Het percentage van statushouders in de bijstand loopt op. Dat is verspilling van talenten en ook niet goed voor de statushouder zelf. Daarom gaan we zo vroeg mogelijk in het proces met de statushouder om tafel om te kijken wat zijn talenten en interesses zijn. Samen met werkgevers zoeken we vervolgens naar een verbinding met de arbeidsmarkt.

Volmondig onderschrijven we het Interbestuurlijk programma: 'Degenen die mogen blijven, moeten snel kunnen meedoen in onze samenleving. Dat betekent onder andere dat we het taalniveau en de arbeidsparticipatie van nieuwkomers zullen verbeteren.'

Zorg

De drie decentralisaties voor jeugdzorg, WMO en participatiewet hebben de afgelopen periode veel energie gekost. De gemeente kreeg er in korte tijd een veelheid aan taken bij met beperkte budgetten en onvoldoende instrumenten. Samen met de andere gemeenten in Twente is hard gewerkt aan de invoering van de drie decentralisaties. Met een mooi resultaat. Er is een basis gelegd van waaruit we verder werken aan de daadwerkelijke transformatie. We zetten met voorkeur in op meer preventie. Uitgangspunt was en is één gezin, één plan, één regisseur. Stapeling van problemen en de verwevenheid met schuldenproblematiek noodzaakt ons tot integraal werken.

Vanaf 2019 wordt een deel van de budgetten voor het sociaal domein overgeheveld naar de algemene uitkering uit het gemeentefonds. Een goed moment om de bureaucratie verder terug te dringen en een verbeterplan op te stellen om te werken aan een eenvoudiger, integraler systeem. De financiële druk op het sociaal domein noodzaakt ons hiertoe. We kijken in het verbeterplan onder meer naar het declaratiesysteem en de aanbestedingsprocedures. Binnen de wettelijke kaders stellen we ons faciliterend op in aanbestedingstrajecten. Zo blijven we kleine zorgaanbieders de mogelijkheid bieden om één tot twee keer per jaar bij elkaar te komen om kennis met elkaar te delen.

Er zijn diverse inhoudelijke thema's die we de komende jaren oppakken.

We haken aan bij het actieplan jeugdwet van het ministerie om de overgang van behandeling van jongeren tot en met 18 jaar naar 18 plus te vergemakkelijken.

Verder zetten we in op de thema's 'investeren in gezinnen' en 'preventief (v)rechtscheidingsbeleid'. Onze rol is vooral om als verbinder op te treden tussen instanties. We hopen door vroegtijdig integraal samenwerken te stimuleren het stapelen van problemen te voorkomen. We maken daarbij gebruik van de structuren die we al hebben in onze gemeente. We denken daarbij aan meer voorlichting via de scholen. We brengen deskundigen vanuit verloskunde, kraamzorg, huisartsen, GGD, maatschappelijk werk bij elkaar om de verbinding te zoeken. De gemeente houdt zich daarbij op de achtergrond. Het is niet aan ons om achter de voordeur kijken. Onze rol is die van agenderen, aanbieden en verbinden. We vragen voor dit onderwerp meer aandacht, zonder aan te geven hoe het moet. Dat laten we aan de deskundigen over.

Een ander belangrijk thema om mee aan de slag te gaan is 'eenzaamheid'. Bij de bestrijding van eenzaamheid blijkt armoede vaak een achterliggend probleem te zijn. Reden om ook het armoedebeleid in die samenhang te betrekken. We gaan raadsbreed en samen met het maatschappelijk middenveld een actieplan opstellen om eenzaamheid te bestrijden en nemen daar het armoedebeleid in mee. Uitgangspunt is om het armoedebeleid minimaal te handhaven.

Ook voor het tegengaan van laaggeletterdheid stellen we een actieplan op, wederom raadsbreed en in samenwerking met het maatschappelijk middenveld.

Dat maatschappelijk middenveld hebben we ook nodig om samen extra aandacht te geven aan spookjongeren en zwerfjongeren.

Jongeren hebben onze aandacht. Daarom ondersteunen we het jongerenwerk.

We onderkennen dat mensen met een hulpvraag behoefte hebben aan een contactpersoon die hen van informatie kan voorzien en kan doorverwijzen. We denken aan een informatiepunt dat laagdrempelig is en waar men de sociale kaart kent. We hebben daar niet één locatie bij in gedachten, maar denken aan een spreekuur in alle kernen.

Regionale samenwerking

Gemeenten werken op verschillende manieren samen met andere gemeenten. Verscheidene vraagstukken en gemeentelijke taken overstijgen de eigen grenzen. Bijvoorbeeld omdat ze te ingewikkeld zijn, zoals jeugdzorg, taken die we hebben ondergebracht in de Organisatie voor Zorg en Jeugd Twente (OZJT). Of omdat samenwerking verplicht is zoals op het terrein van publieke gezondheid (GGD Twente) en veiligheid (Veiligheidsregio Twente). Of omdat het een grensoverschrijdend onderwerp is, denk aan toerisme & recreatie, waar we zowel in Sallands als in Twents verband samenwerken.

We staan open voor samenwerking met andere overheden, zoals provincie Overijssel en gemeenten als Raalte en Ommen. Ook de samenwerking in westelijk Twente geven we aandacht.

Bij samenwerking staan voor ons democratische legitimiteit en transparantie voorop. We moeten onze inwoners kunnen uitleggen aan welke doelen we werken, hoe we dat doen en wat het kost. In de komende periode willen we raadsbreed bespreken hoe we een meer democratische en transparante besluitvorming kunnen realiseren als het gaat om regionale samenwerking.

Twentse samenwerking

De inwoners, bedrijven en maatschappelijke organisaties bepalen Twente. Als overheden dragen wij bij aan de leefbaarheid, de bereikbaarheid en het investeringsklimaat in Twente. Allereerst als individuele gemeente. Als het nodig is, slaan we de handen ineen en kiezen we voor onderlinge samenwerking. Over die onderlinge samenwerking is de afgelopen vier jaar binnen Twente veel te doen geweest. De radenregeling werd een collegeregeling, het begrip 'coalition of the willing' deed zijn intrede en een nieuwe Agenda voor Twente werd opgesteld. De gemeente Hellendoorn heeft zich in dat proces steeds positief kritisch opgesteld en zal dat blijven doen. We beseffen dat we niet alles alleen kunnen doen en samenwerking nodig is ook om de regio sociaaleconomisch verder te brengen. Daarom zullen we meedoen aan de Agenda voor Twente. Het liefst zien we een samenwerking met veertien gemeenten, we zullen daar ons best voor doen, maar lukt dat niet: Hellendoorn doet wel mee. Zorgen maken we ons over de financiering van de jeugdzorg, soms een dure zorg, waar we moeilijk een vinger achter kunnen krijgen. Daarom is het goed om de komende periode, nu de implementatiefase daarvan is afgerond, binnen Samen14/OZJT, nog eens goed te kijken naar hoe het een en ander georganiseerd is en ons bij aanbestedingen vaker af te vragen of het modulair of lokaal kan.

Bestuurlijke vernieuwing

In de afgelopen tien jaar heeft de gemeente Hellendoorn een naam opgebouwd als het gaat om burger- en overheidsparticipatie. Hoogtepunten in de afgelopen vier jaar zijn Masterplan Centrum Nijverdal met onder meer co-creatie Grotestraat en de Cultuurvisie (CultuurCaravaan). Nu is het zaak om van projectmatig naar een meer structurele aanpak door te groeien. Bestuurlijke vernieuwing pakken we raadsbreed op, samen met college, ambtelijke organisatie, verenigingen, instanties, ondernemers, plaatselijk belangen, dorpsraad en inwoners. We hebben voldoende hulpmiddelen, zoals de participatiecode, om burger- en overheidsparticipatie structureel in onze manier van werken door te voeren. De kennis die we de afgelopen jaren hebben opgedaan, nemen we ons in de komende periode ter harte. Bij de verdere inzet op bestuurlijke vernieuwing realiseren we ons dat we het niet iedereen naar de zin kunnen maken. We zullen in het contact met de samenleving over en weer duidelijk moeten maken wat we van elkaar verwachten, wie waar verantwoordelijk voor is. We maken daar afspraken over.

Onze formele vergaderstructuur sluit niet aan bij de nieuwe bestuursstijl waarin we de verbinding aangaan met onze inwoners. Het inspreken in commissievergaderingen geeft geen ruimte aan uitwisseling. Vandaar dat we in de komende periode de formele vergaderstructuur aanpakken om die beter te laten aansluiten bij de wijze waarop we willen werken. Zo gaan we onder meer het inspreken op de programmabegroting op meer informele wijze regelen om het inwoners eenvoudiger te maken om met ideeën en suggesties te komen maar ook om discussies met elkaar aan te gaan over wat we belangrijk vinden. Ook gaan we verder met thema's als 'Recht op uitdagen' en 'Burgerbegroting'. We zien voor de raad een rol weggelegd om inwoners uit te dagen om met initiatieven te komen. Zo gaan we sportverenigingen benaderen om hen te vragen ons uit te dagen met het overnemen van bijvoorbeeld onderhoud, van gebouwen en/of sportvelden. Niet alles kan. Maar we staan open voor suggesties en onderzoeken in overleg welke taken op welke wijze inwoners van ons kunnen overnemen.

Specifiek zoeken we contact met jongeren. Zij vormen de toekomst van ons lokaal bestuur. Vandaar dat wij actief die verbinding met hen zoeken. Dit doen we niet alleen, maar samen met onderwijs, jongerenwerk etc en we zoeken jongeren op, bij Reggesteyn, Place to be en andere plekken waar we eenvoudig contact kunnen leggen.

Een andere groep in de samenleving waar we meer rekening mee willen houden, zijn mindervaliden en ouderen. De herinrichting van de Grotestraat is tot stand gekomen via co-creatie. Ook in het vervolgtraject werken we samen met inwoners, gebruikers en ondernemers aan een bruisend centrum. We pakken dat onder meer op via het uitstallingen- en reclamebeleid. Tijdens de herinrichting van de Grotestraat, kijken we met een centrumschouw of de gestelde doelen zijn behaald. Voorop bij deze schouw staat de toegankelijkheid van het centrum voor ouderen en minder validen. Een werkgroep bestaande uit vertegenwoordigers uit de raad zal dit in samenwerking met ondernemers, gebruikers en ervaringsexperts (vanuit mindervaliden) gaan voorbereiden.

Financieel kader

We gaan voor een gezonde, duurzame financiële toekomst. Onze uitgangspunten zijn:

- Een verantwoord investeringsplafond;
- We continueren het vastgestelde beleid voor de afvalstoffenheffing en de rioolheffing. Voor de andere belastingen en heffingen geldt dat de lastendruk op de inflatieaanpassing na niet omhoog gaat;
- Een verlaging van onze schuldenpositie.

Er zijn echter soms zaken, kijk naar Reggesteyn, waardoor we van deze uitgangspunten zullen moeten afwijken.

Financiële uitgangspunten in sociaal domein

Vanaf 2019 wordt een deel van de budgetten voor het sociaal domein overgeheveld naar de algemene uitkering uit het gemeentefonds. Daarmee maakt het deel uit van de totale algemene uitkering die de gemeente ontvangt (circa € 46 miljoen). Ook al neemt door de stijging van het accres het gemeentefonds flink toe, toch baart ons met name de ontwikkeling in de jeugdzorg zorgen. Natuurlijk krijgen inwoners de zorg die nodig is. Maar tegelijk streven we naar een financieel gezonde toekomst. Daarom gaan we meer inzetten op voorliggende voorzieningen, zoals Stichting de Welle, kerken, verenigingen, EvenMens en het Maatschappelijk Werk die bieden. Dat doen we onder meer door aan te sturen op samenwerking tussen zorgaanbieders en voorliggende voorzieningen. Zo zetten we meer in op preventie en eigen regie. Met meer samenwerking is een wereld te winnen.

Coalitiepartijen

De coalitie wordt gevormd door (in alfabetische volgorde) CDA, ChristenUnie, D66, GroenLinks.

